

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Professoriliiton lausunto korkeakoulujen koulutusrakenteiden kehittämistyöryhmän muistiosta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Professoriliitolta lausuntoa korkeakoulujen koulutusrakenteiden kehittämistyöryhmän muistiosta. Professoriliitto esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Kehittämistyöryhmällä on ollut varsin lyhyt työskentelyaika. Tämä lienee syynä siihen, että työryhmän muistio on hyvin epätasainen. Työryhmä on ollut lisäksi varsin eripurainen.

Jäljempänä liitto kommentoi työryhmän keskeisiä toimenpide-ehdotuksia.

Korkeakouludiplomit

Työryhmän ehdotuksista keskeisin on kaksivuotisen korkeakouludiplomin käyttöönotto ja ko-keilu. Tämä koskee sekä ammattikorkeakouluja että yliopistoja.

Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on nostaa suomalaiset osaavimmaksi kansaksi vuoteen 2020 mennessä. Kaksivuotinen diplomi ei voi tukea tällaista tavoitetta.

Koulutustarpeen ennakointi pohjautuu Suomessa yleensä työvoimatarpeen ennakointiin. Korkeakouludiplomin työvoimakysyntää ei ole lainkaan selvitetty. Työryhmään kuuluneet työelämän edustajat tuovat eriävissä mielipiteessään tämän epäkohdan perustellusti esiin. Sitä paitsi on otettava huomioon, että kandidaatin tutkinnot ovat monella koulutuslalla uusia, eikä niidenkään työelämärelevanssista ole vielä täyttä selvyyttä.

Yliopistojen toimintaa leimaa kauttaaltaan pitkäjänteisyys. Tämä koskee myös opiskelua ja tutkintoja. Kaksivuotinen diplomi olisi täysin tämän pitkäjänteisyysvaatimuksen kanssa ristiriidassa.

Korkeakouludiplomit edellyttäisivät lisäresursointia. Liitto ei usko siihen, että nykyisten voimavarojen uudelleen suuntaamisella asia voitaisiin hoitaa. Mikäli näin kuitenkin tehtäisiin, vähenisivät voimavarat muista korkeakoulujen tärkeistä toiminnoista. Tämä ei voi olla tarkoituksenmukaista erityisesti yliopistojen tehtävien kannalta. Uusien tehtävien säilyttäminen henkilöstölle ei ole kohtuullista tai edes mahdollista.

Liitto vastustaa korkeakouludiplomien tai muiden lyhyttutkintojen käyttöönottoa tai edes ko-keilua.

Tutkintorakenteen joustavoittamisen lisääminen

Työryhmä tekee tutkintorakenteen joustavoittamisen lisäämistä koskevia ehdotuksia. Ne vaikuttavat suurelta osin perustelluilta. Liitto haluaa kuitenkin korostaa tässä asiassa, että yliopistojen autonomiaa ei tule millään lailla vähentää. Yliopistot esimerkiksi valitsevat itse opiskelijansa.

Avoimen korkeakouluopetuksen monipuolistaminen

Työryhmä tekee varsin konkreettisia ja perusteltuja ehdotuksia avoimen korkeakouluopetuksen kehittämiseksi. Liitto ei tässä yhteydessä käsittele ehdotuksia yksityiskohtaisesti. Liiton mielestä avoimen yliopiston väylä ja yliopistojen täydennyskeskukset on nähtävä selvästi korkeakouludiplomia parempina kehittämiskohteina.

Korkeakoulujen esteettömyyden parantaminen

Työryhmä pohdiskelee korkeakouluopiskelun esteettömyyttä varsinkin maahanmuuttajien kannalta. Positiivinen erityiskohtelu saa osakseen huomiota. Muistio ehdottaa selvityshenkilön asettamista pohtimaan sitä, miten korkeakoulutuksessa aliedustettujen ryhmien kuten maahanmuuttajien koulutukseen pääsyä voidaan tukea. Näin voidaan menetellä.

Pääasiallisen lähtökohdan tulee tietenkin olla, että yliopistot itse saavat valita parhaiksi katsomansa opiskelijat. Erilaiset valintakiintiöittämiset eivät saa tulla vallitseviksi järjestelmiksi. Kiintiöittämisten tulee olla pikemminkin vain poikkeuksia.

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tehostaminen

Liitolla ei ole huomauttamista tähän.

Korkeakoulujen ja työelämähallinnon yhteistyön vahvistaminen rakennemuutostilanteissa

Työryhmä suosittelee korkeakoulujen ja työelämähallinnon yhteistyön lisäämistä äkillisissä ja jatkuvissa rakennemuutostilanteissa. Näin voidaan tehdä. Pitää kuitenkin muistaa, että yliopistojen toiminta rakentuu autonomian ja pitkäjänteisen toiminnan varaan.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Maarit Valo

Maarit Valo
puheenjohtaja

Jorma Virkkala
toiminnanjohtaja